

A València el mercat experimenta una recessió, mentre que a Mallorca i Barcelona es manté

El negoci de l'art

Les galeries d'art passen per un moment de crisi. Aquesta manca de diners, que afecta molts sectors de la societat, es nota especialment en el sector de l'art, que veu que el client nòmés mira quadres, sense comprar-ne gaires.

L art és una d'aquelles coses que l'home cerca quan té les primeres necessitats cobertes. És possible que, per aquest motiu, les galeries d'art experimentin, avui dia, una certa recessió, sobretot a les ciutats de Barcelona i València. A Palma, però, tot i notar-se aquesta crisi, sobretot des de fa dos anys, el sector de les galeries d'art encara es manté.

Hi ha una dada que no deixa de sorprendre: mentre a Barcelona hi ha un total de 129 galeries privades per a una població aproximada de 3.500.000 habitants, i a València comercien amb art unes 49 galeries per a una població de 700.000 persones, a Palma funcionen 26 sales privades per a 350.000 habitants. És a dir, que, proporcionalment, a Palma hi ha més sales d'art que a grans ciutats com Barcelona o València.

Segons Antònia Mas i Magdalena Nadal, propietàries de la galeria Tres d'Oros, al carrer de la Concepció de Palma, a Mallorca sempre hi ha hagut una tradició pictòrica, i molta de gent té una obra –com a mínim– a casa seva, ja sigui d'un pintor bo o d'un de novell. Aquest fet es nota especialment a la localitat de Pollença, on hi ha cinc sales per a una població molt petita.

Els casos de Barcelona i de València són diferents. Des de fa uns anys hi ha hagut un augment desmesurat de galeries d'art, especialment a començament de la dècada. Segons Maria Ponciano, que regenta la galeria Garbí (tercera en antiguitat a la ciutat de València), hi ha hagut un moment conjuntural molt bo, on molts d'especuladors van aficionar-se al negoci de l'art, però "sense tenir-ne ni idea". Ponciano assegura que aquest hivern tancaran moltes sales, ja que l'oferta és exagerada en relació amb la demanda de quadres que existeix a la ciutat.

Contrasta amb aquesta opinió la del secretari de l'Associació de Galeries d'Art de Catalunya (AGAC), Joan Anton Maragall, qui pensa que és poc probable que un gale-

Els pintors novells ho tenen més difícil.

ARXIU

rista sigui un especulador. Sense negar-ho rotundament, Maragall afirma que això "seria una excepció".

El president d'AGAC també matisa que, en el període de 1989 a 1991 hi ha hagut gent que s'ha dedicat a vendre obres d'art sense passar per cap galeria, a títol personal i des de casa seva. Joan Anton Maragall també afirma que amb aquest sistema s'han fet molts diners i potser aquest és el prototipus de persona que més s'acosta a la idea que es té d'especulador d'art. El secretari d'AGAC conclou que cercar artistes, saber fer arribar l'obra a la gent, saber-ne fer una promoció adequada, etcètera, costa tanta feina que hi ha d'haver una vocació de galerista i no només unes ganes de fer doblers. "Però aquest fet –conclou Maragall– és més un fenomen del mercat secundari de l'art; això no passa a les galeries".

LA CRISI

A tots ens toca la crisi econòmica. Però si hi ha un sector més afectat per aquesta manca de diners és el de l'art. A pesar que l'home ha d'alimentar l'esperit, primer necessita omplir-se la panxa, i això afecta directament les galeries d'art, que des de fa cosa de dos anys han començat a notar la recessió. Joan Anton Maragall afirma que aquesta crisi que, avui, afecta tots els sectors, les galeries ja la pateixen des de fa uns anys, especialment des que va començar la guerra del golf Pèrsic. El període que va de l'any 1986 al 1991 va ser molt bo, i es van obrir moltes sales. Però a l'any 1991 això es va acabar. En aquest moment, la compra de quadres i obres d'art va entrar en una recessió que ha arribat fins el dia d'avui. Segons el galerista, "en els moments de major crisi econòmica és quan més es depura l'art". I és comprensible, ja que quan hi ha poca liquiditat, qui es decideix a comprar un quadre procura que sigui bo de veritat, i no es deixa portar per les

Segons alguns galeristes, aquest hivern tancaran moltes sales, ja que l'oferta és exagerada en relació a la demanda de quadres.

AHGU

modes que marquen el moment, encara que siguin modes pictòriques. La crisi, però, no els ve de nou, i els ha agafat una mica previnguts, segons Maragall, ja que l'arrosseguen des de fa prop de dos anys.

En termes semblants s'expressa Maria Ponciano, qui diu que a l'estat espanyol hi ha hagut un *boom* de pintors que han sabut vendre més la seva imatge que els seus quadres, i que han tengut èxit dins el país, però quan han sortit a l'estranger no han venut gaires obres, i si ho han fet, ha estat a preus molt més baixos. Com a exemple, Ponciano cita un cas d'un Tàpies, que al mercat de Gran Bretanya es va vendre per només tres milions i mig de pessetes, mentre que aquí se'n venen per setze, divuit o vint-i-dos milions de pessetes.

Maria Ponciano també creu que la crisi de l'art respon a un fenomen sociològic: "actualment la gent no està relaxada, no pot gaudir de l'art, perquè tot el dia està estressada i això no permet una concentració en les obres". Ponciano també creu que hi ha hagut un període en què l'avantguarda ha estat prenent el pèl a la gent, però no hi ha hagut, paral·lelament, un art figuratiu gaire bo. En això discrepa la galerista amb el secretari de l'AGAC de Barcelona, ja que ella manifesta que hi ha hagut galeristes que no entenen d'art, i que molts d'ells no han estudiat art.

La situació a València sembla més crítica que a Barcelona, ja que en aquests darrers

mesos han tancat dues o tres galeries, però la propietària de la galeria Garbí creu que aquest hivern en tancaran algunes més.

En tot aquest panorama, sembla que només a Mallorca el sector s'aguanta una mica. Palma té una infraestructura de galeries que sembla estable, encara que també s'ha notat una mica la crisi, segons manifestaven les propietàries de la galeria Tres d'Oros. Val a dir que la situació de moltes sales al carrer de la Concepció –n'hi ha quatre de privades, més el centre cultural de Sa Nostra– ha fet que aquest carrer es convertís en carrer per mirar quadres. Segons Antònia Mas, les galeries d'art han revitalitzat el carrer. Una cosa semblant passa amb Barcelona i el carrer del Consell de Cent.

EL CLIENT

Ja s'ha apuntat abans que a Mallorca hi ha molta tradició de comprar quadres. No obstant, no tothom en compra amb la mateixa finalitat. Segons manifesten Antònia Mas i Magdalena Nadal, hi ha dos tipus de clients. Mentre n'hi ha un de jove –d'una mitjana de quaranta anys–, al qual li és una mica indiferent que el pintor tengui una firma reconeguda, i que només compra per poder decorar ca seva, n'hi ha un altre que compra per fer una inversió. El primer tipus comprarà obres depenent del seu poder adquisitiu, però sempre hi haurà demanda

per part d'aquest sector. També existeix, en segon lloc, el client inversionista, que comprarà quadres per tornar-los a vendre. Aquest personatge està assabentat dels currículums dels artistes i de com està el mercat de l'art dins Europa. A Barcelona passa el mateix: segons Joan Anton Maragall, a Catalunya sempre hi ha hagut sensibilitat per l'art, i els especuladors i inversionistes són els que més mal han fet a la pintura, ja que han pujat els preus, de vegades sense coneixement de causa. A més, segons el secretari d'AGAC, "tradicionalment, a Barcelona hi ha hagut un col·leccionisme que aranca del segle passat, i es nota en moments com aquest, on hi ha poc poder adquisitiu, ja que sempre hi ha gent que vol tenir pintura a casa seva".

De totes maneres, els pintors sempre solen ser consagrats, ja que és molt difícil que un artista novell exposi en una galeria d'art privada, avui dia. Si n'hi ha cap és gràcies a un galerista que vol apostar per un talent jove, creient que podrà arribar a tenir un bon nom en un futur. Tots ho reconeixen: cada vegada és més difícil exposar quadres sent un artista desconegut, perquè –segons diu Maragall– "hi ha molts d'artistes en aquest país, i les galeries no poden donar abast a tanta oferta. Se n'ha de fer, per tant, una tria entre tots els que ofereixen les seves obres". I el galerista té la paraula.

Xim Fuster